

Nederlandse INSPIRE data Annex II

Uitwerking INSPIRE naar aanleiding van consultatierondes met
Nederlandse dataproviders

datum

21 april 2011

versie

1.1

Deze versie betreft een aanpassing op de door de stuurgroep INSPIRE op 1 maart 2011 vastgestelde versie 1.0.
De aanpassing is doorgevoerd naar aanleiding van besluitvorming in het GI-beraad van 24 maart 2011.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
	1.1 Aanleiding	2
	1.2 Doelstelling	3
	1.3 Werkwijze	3
	1.4 Algemene constatering	4
2	Bespreking per thema	5
	2.1 Elevation	5
	2.1.1 Coverages of vectors	5
	2.1.2 Hoogte	5
	2.1.3 Diepte	6
	2.2 Landcover	6
	2.3 Geology	8
	2.4 Orthoimagery	9
	2.4.1 Eigendoms- en verstrekingsrecht	9
	2.4.2 Beschikbare datasets	9
3	Samenvatting besluitvorming	12
	3.1 Samenvatting voorlopig aan te merken datasets	12
	3.2 Samenvatting openstaande discussiepunten	12
Bijlage 1	Achtergronddocumenten	13
Bijlage 2	Achtergrondinformatie TNO Geological Survey	14
Bijlage 3	Relevante passages uit het verslag van de Stuurgroep INSPIRE van 1 maart 2011 en het GI-beraad van 24 maart 2011	15

Hoofdstuk 1

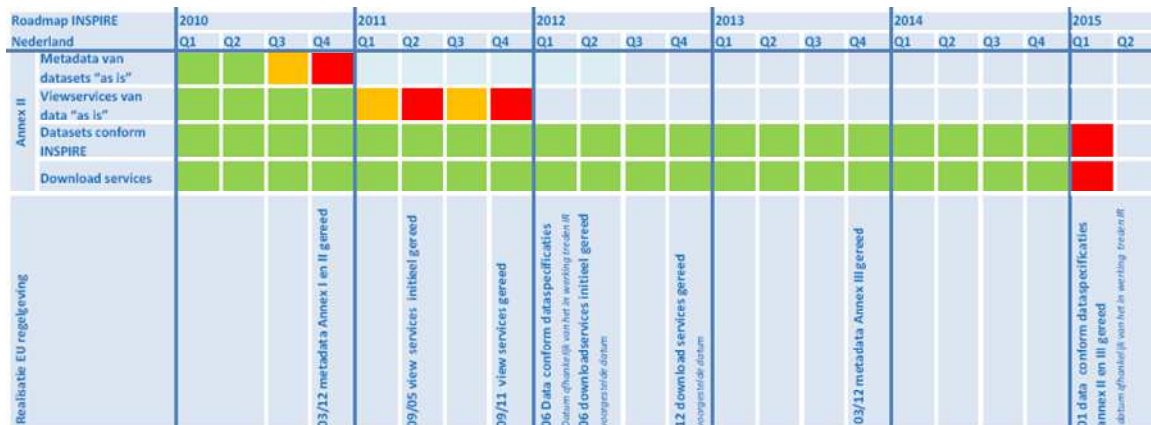
Inleiding

In opdracht van het ministerie van I&M voert Geonovum het programma INSPIRE in Nederland uit voor de coördinatie en ondersteuning van de invoering van deze Europese kaderrichtlijn in Nederland. Dit rapport is opgesteld in het kader van het project Implementatieondersteuning INSPIRE in Nederland. Het bevat een weergave van het proces om tot voorlopige aanmerking van datasets te komen en het resultaat van de besluitvorming daarover in de Stuurgroep INSPIRE.

1.1 Aanleiding

INSPIRE kent 34 thema's met geografische informatie. Deze thema's zijn opgenomen in Annex I, II en III van de richtlijn. Eén INSPIRE-thema bestaat uit meerdere *feature types*, bijvoorbeeld het gegeven 'weg' of 'grondwaterlichaam'. Eén *feature type* kan ingevuld worden met één of meerdere Nederlandse datasets, afkomstig van verschillende dataproviders (i.c. Nederlandse overheidsinstanties). Elke lidstaat is zelf verantwoordelijk voor de implementatie van INSPIRE. De stuurgroep INSPIRE streeft naar een effectieve en efficiënte invoering van INSPIRE in Nederland. Dit vraagt om sturing en keuzes over welke datasets en daarmee providers onder INSPIRE vallen. In 2009 heeft in Nederland de aanmerking van de dataproviders voor Annex I plaatsgevonden.

De planning voor Annex II (zie figuur 1) leidt ertoe dat per 9 mei van alle onder annex II vallende datasets INSPIRE conforme viewservices beschikbaar dienen te zijn. Op basis van de (voorlopige) dataspecificaties voor de thema's in Annex II heeft Geonovum daarom samen met betrokken organisaties een discussie gevoerd over de toekomstige invulling van Annex II. De definitieve aanmerking van de Annex II-thema's zal niet eerder plaatsvinden dan bij het uitkomen van versie 3 van de dataspecificaties. Tegen die tijd zal Geonovum een nieuwe consultatieronde met de potentiële dataproviders organiseren.

figuur 1. Roadmap INSPIRE voor Annex II (bron: website Geonovum)

1.2 Doelstelling

Dit rapport geeft een samenvatting van het proces en resultaat van de discussie over de voorlopige invulling van INSPIRE Annex II in Nederland. Het geeft een inhoudelijk advies over welke Nederlandse datasets – op grond van de huidige inzichten – het best passen bij de thema's uit Annex II¹ van de INSPIRE-richtlijn. Dit advies is gebaseerd op een vergelijking tussen concept dataspecificaties voor de thema's in Annex II en de in Nederland beschikbare datasets.

1.3 Werkwijze

Begin 2010 is een inventarisatie uitgevoerd onder potentiële dataproviders voor Annex II. In een workshop met alle betrokkenen in maart 2010 heeft dit geleid tot een tabel met daarin een groot aantal mogelijk INSPIRE-plichtige datasets. Op enkele punten is deze tabel nog aangevuld met inzichten uit het begin van het Nederlandse INSPIRE-programma. Dit tezamen heeft geleid tot onderstaand overzicht van organisaties die zijn betrokken bij de voorlopige aanmerking voor Annex II:

Elevation	Landcover	Geology	Orthoimagery
<ul style="list-style-type: none">▪ Dienst der Hydrografie▪ Rijkswaterstaat▪ Kadaster▪ RWS/Het Waterschapshuis	<ul style="list-style-type: none">▪ Ministerie van EL&I▪ Dienst der Hydrografie▪ LNV-Dienst Regelingen▪ Alterra▪ Kadaster▪ CBS	<ul style="list-style-type: none">▪ TNO Geological Survey▪ Alterra▪ Provincies (IPO)	<ul style="list-style-type: none">▪ Rijkswaterstaat▪ Kadaster▪ Alterra▪ Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium▪ LNV-Dienst Regelingen

Vertegenwoordigers van deze organisaties zijn – per thema en onder begeleiding van Geonovum – in januari 2011 bijeengekomen om de problematiek te bespreken. Hierbij is uitgegaan van de op dat moment beschikbare voorlopige dataspecificaties:

- *D2.8.II.1 Data Specification on Elevation – Draft Guidelines*
- *D2.8.II/III.3 Data Specification on Land Cover – Draft Guidelines*
- *D2.8.II.4 Data Specification on Geology – Draft Guidelines*
- *D2.8.II.3 Data Specification on Orthoimagery – Draft Guidelines*

In bijlage 1 is een lijst met achtergronddocumenten opgenomen. Verwijzingen hiernaar zijn tussen vierkante haken in dit document opgenomen (zie [1]).

Omdat de dataspecificaties ten tijde van dit onderzoek nog niet waren vastgesteld, boden ze geen formele basis voor de meningvorming. Op momenten in het proces dat er wel behoefte was aan een meer formele basis, zijn de in 2008 door de Europese Commissie vastgestelde definities en scope van Annex II² geraadpleegd.

De Stuurgroep INSPIRE heeft kennis genomen van de inhoudelijke afwegingen en is op 1 maart 2011 tot besluitvorming gekomen. De uitkomst daarvan is vastgelegd in een verslag. De relevante passages daarvan zijn opgenomen in bijlage 3.

¹ De INSPIRE-thema's uit Annex II zijn: Elevation (*hoogte*), Orthoimagery (*orthobeelden*), Geology (*geologie*) en Landcover (*landbedekking*).

² Drafting Team "Data Specifications" – deliverable D2.3: Definition of Annex Themes and Scope (zie [5])

1.4 Algemene constatering

In de loop van de discussies rondom Annex II is een aantal zaken aan de orde geweest waarvan het zinvol lijkt deze hier vast te leggen.

Afbakening INSPIRE-verplichting

De Nederlandse INSPIRE-implementatie stelt beperkingen aan de datasets die door bronhouders dienen te worden geleverd. De INSPIRE richtlijn biedt namelijk ruimte voor de lidstaten om met haar eigen wettelijk kader aan de richtlijn te gaan voldoen. In de Nederlandse implementatiewet is geregeld dat³:

- INSPIRE is voor een gemeente of een waterschap uitsluitend van toepassing op gegevens die worden verzameld dan wel verspreid op grond van een bij of krachtens een wet gegeven regel.
- Indien een verzameling ruimtelijke gegevens die door of namens een bestuursorgaan wordt bewaard, onderdeel is van een verzameling ruimtelijke gegevens die is opgenomen in een door de minister van I&M aangewezen voorziening, is deze wet uitsluitend van toepassing op laatstgenoemde verzameling.

NL streeft naar een pragmatische invoering van INSPIRE. Uitgangspunten hierbij zijn:

- De INSPIRE-kosten worden zo laag mogelijk gehouden.
- INSPIRE maakt zoveel mogelijk gebruik van de basisregistraties en hun landelijke voorzieningen
- Bepaalde informatie is niet expliciet in bestaande datasets aanwezig, maar wel impliciet (af te leiden). In het kader van INSPIRE wordt informatie als 'aanwezig' beschouwd, als het vereiste gegeven geautomatiseerd uit beschikbare datasets kan worden afgeleid. Als menselijke tussenkomst (interpretatie of aanvulling) nodig is, wordt de informatie als 'niet-aanwezig' beschouwd (en daarmee niet te leveren).

Knelpunten rondom projecties en verticaal

Zowel rond de horizontale als de verticale datums (kaartprojecties en hoogte/dieptereferentie) is een aantal knelpunten geconstateerd die in de INSPIRE-data en servicespecificaties nog onvoldoende zijn uitgekristalliseerd. Deze discussiepunten spelen in ieder geval binnen de TWG's van Elevation en Orthoimaging.

³ Bron: wiki.geonovum.nl

Hoofdstuk 2

Bespreking per thema

2.1 Elevation

Op 2 februari is gesproken met vertegenwoordigers van de Dienst der Hydrografie (Ellen Vos, Bart Vergeer), Kadaster (Haico van der Vegt), RWS (Frans Spruijt, Rogier Broekman – lid TWG), en AHN (Jacques Hoeijenbos).

2.1.1 Coverages of vectors

Het datamodel van Elevation maakt onderscheid tussen coverage- en vector-datasets. Coverage data zijn vlakdekkende grid- of tin-bestanden. Vectordata zijn bedoeld ter aanvulling of verbetering van deze coverages:

Recommendation 6: The provision of vector-format data for the Elevation theme is well recommended, as additional data to core Grid and TIN format Elevation data sets. Therefore, provision of vector Elevation data is optional (zie [1]).

Op grond van deze aanbeveling worden vector-data als optioneel beschouwd en derhalve als niet vallend onder de INSPIRE-verplichting. Er is in dit kader dan ook geen nader onderzoek naar verricht.

2.1.2 Hoogte

AHN

Het Actueel Hoogtebestand (RWS en de waterschappen) versie 1 (AHN-1) is beschikbaar als landsdekkend, vlakdekkend gridbestand met een resolutie van 5 meter. Het betreft data, waaruit bebouwing is weggefilterd. Het gaat hier dus om een *terrain model*.

Momenteel is AHN-2 in opbouw; een deel van Nederland is reeds opgebouwd en beschikbaar. Het betreft een vlakdekkend gridbestand met een resolutie van 0,5 meter. De data zijn zowel gefilterd (*terrain model*) als ongefilterd (*surface model*) beschikbaar. Voorlopig aangemerkt voor INSPIRE worden AHN-2 (waar beschikbaar) en AHN-1 (5m) geheel.

Op dit moment is de levering van AHN-1 en AHN-2 aan restricties onderworpen. Deze restricties gelden niet voor het gegeneraliseerde AHN-1 bestand met een 25m-grid. Hoewel dit dus niet de best beschikbare dataset is, wordt deze wel (voorlopig) aangemerkt, omdat het voor sommige afnemers mogelijk (vooral nog) het enig vrij beschikbare bestand is.

Kadaster

Het Kadaster heeft de beschikking over een landsdekkend bestand met hoogtelijnen, uitgeleverd als onderdeel van de *TopHoogte*. Omdat dit vectordata betreft, zijn de data niet INSPIRE-plichtig. Ook wordt het bestand niet meer bijgehouden.

Overige bronnen

Zowel RWS als de waterschappen beschikken over gedetailleerd ingevlogen hoogtegrijs van de waterkeringen. Volgens de in Nederland gemaakte afspraken (zie ook § 1.4 en bijlage 3) zouden deze waterschapsdata niet onder de INSPIRE-verplichting vallen. De RWS-data echter wel; deze zouden aangemerkt moeten worden. Deze data hebben echter slechts een beperkte toegevoegde waarde ten opzichte van het AHN. Gezien de mate van versnippering van de datasets zou beschikbaarstelling ten behoeve van INSPIRE een aanzienlijke inspanning vergen. Deze inspanning wordt in dit licht als onevenredig groot beschouwd. Besloten is om niet tot aanmerking van deze datasets over te gaan.

2.1.3 Diepte

Dienst der Hydrografie

HYD beschikt over het *Representatief Bathymetrisch Bestand* (RBB). Dit is een vlakdekkende database (grid) met daarin de dieptegegevens van het Nederlands Continentaal Plat. Tevens zijn in het RBB de gegevens van RWS van de Waddenzee, IJsselmeer, Randmeren, Zeeuwse en Zuidhollandse Wateren opgenomen. Van een aantal grote riviermondingen zijn aanvullende RWS-gegevens in het RBB opgenomen. De actualisatiefrequentie van de gegevens in het RBB wordt bepaald door de eisen die vanuit navigatie worden gesteld. Het RBB wordt voorlopig aangemerkt voor INSPIRE.

Rijkswaterstaat

De diverse diensten van RWS beschikken over datasets met dieptegegevens van (delen van) de grote rivieren. Een aanzienlijk deel hiervan wordt aangeleverd ten behoeve van het RBB van HYD, en valt daarmee onder die betreffende dataset. RWS produceert echter geen vlakdekkende nautische bodemdata voor publiek gebruik. Om deze redenen ziet RWS op dit moment geen verplichting om de losse lodingen onder INSPIRE beschikbaar te maken.

Discussie over gehanteerde verticale referentie

De data van HYD zijn gerelateerd aan het *Lowest Astronomical Tide* (LAT). RWS hanteert NAP. RWS Noordzee hanteert MSL (Mean Sea Level). In de samenspraak tussen RWS en HYD zullen aandachtspunten rondom verticale referenties aan de orde komen (zie ook het punt onder § 1.4).

2.2 Landcover

Op 3 februari is gesproken met vertegenwoordigers van EL&I-GIS Competence Center (Dian Jansen, Roelof van der Wal), Kadaster (Haico van der Vegt), Dienst der Hydrografie (Ellen Vos), en Alterra (Gerard Hazeu, lid TWG-LandUse).

Als potentiële bron voor dit thema zijn de volgende datasets ingebracht:

- CORINE Land Cover database (Alterra)
- Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland LGN (Alterra)
- TOP10NL (Kadaster)
- Electronic Navigational Charts ENC (Dienst der Hydrografie)
- CULTgis (EL&I-DKI)
- BRP-gewaspercelen (EL&I-Dienst Regelingen)

Er was van tevoren gekeken naar het "Bestand Bodemgebruik" van het CBS. Dit bleek niet onder dit thema van Annex II te vallen, maar onder Annex III bij het thema "Land Use".

De concept-dataspecificaties van *Landcover* zijn vrij algemeen gesteld en bieden weinig houvast om concrete afwegingen met betrekking tot de voorlopige aanmerking te maken. De data moeten zijn vastgelegd in de vorm van aaneensluitende, niet-overlappende polygoenen (regelmatig of onregelmatig van vorm). Er zijn slechts zeer algemene *feature* types gedefinieerd. Er worden geen eisen aan inwinning (data capture) gesteld.

De discussie over de voorlopige aanmerking heeft zich derhalve toegespitst op twee aspecten:

Het ene aspect betreft requirement 5 (zie [2]): *The spatial representation (geometry) of a land cover dataset shall be a set of non-overlapping polygons that entirely cover the region of interest.* Dit is in de discussie geïnterpreteerd als de eis dat datasets kandidaat zijn voor aanmerking, indien ze gehele gebieden volledig afdekken (niet te verwarren met *landsdekkend*, wat hier niet wordt bedoeld). Dat

betekent dat datasets die bestaan uit vlakken die niet het gehele gebied afdekken, buiten beschouwing worden gelaten. Dit geldt bijvoorbeeld voor de BRP-gewaspercelen van EL&I.

Het tweede aspect betreft het al dan niet geïnterpreteerde karakter van de registratie. Bij *Landcover* gaat het om niet-geïnterpreteerde vastlegging van de feitelijke bedekking van het grondgebied. Bij *Landuse* (Annex III) gaat het juist om het menselijk gebruik daarvan, waarbij er een interpretatieslag plaatsvindt. Zo kan een bedekking met *gras* worden voorzien van de interpretatie *weiland*, of *voetbalveld*. Bij het thema *Landcover* is gezocht naar datasets die zo dicht mogelijk bij de feitelijke vastlegging blijven. In de praktijk is er echter altijd sprake van vermenging, zoals in de dataspecificaties (zie [2]) ook al wordt aangestipt:

There is a multitude of different ways to describe land cover. This is partly due to the wide range of aspects of the environment embraced by land cover (including both man-made and natural elements), and partly due to the versatility of the land cover data. There is only one "real world" but many different descriptions of this world depending on the aims, methodology and terminology of the observer. A common application schema can not support all uses across all environments. Therefore many, some times incompatible, ways of describing land cover will continue to exist.

Op grond van deze overwegingen, is het volgende overzicht op te stellen. De kolom "Voorlopige aanmerking" betreft de conclusie die in het inhoudelijk overleg ten aanzien van de betreffende dataset is getrokken, en dus niet het uiteindelijke besluit hierover:

Dataset	Vlakdekkendheid	Mate van interpretatie	Voorlopige aanmerking
CORINE	Ja	Beperkt	Ja
LGN	Ja	Matig. De onder de dataklassen liggende "elements" zijn met een 'redelijkerwijs te leveren inspanning' terug te voeren op beperkt geïnterpreteerde bedekkingsklassen	Ja
TOP10NL	Ja. Daarbij wordt aangetekend dat het datamodel overlappende polygonen kent.	De basisindeling is voor een aanzienlijk deel niet-geïnterpreteerd en valt daarmee onder <i>Landcover</i> ; de attributen delen dit in <i>Landuse</i> in.	Ja
ENC	Ja, doch alleen voor het buitengaats gebied (droogvallende delen) ¹	Geen	Nee
CULTgis	Nee	Interpretatie van historisch landgebruik	Nee
BRP	Nee	Geen	Nee

1 Gezien de overlap tussen de ENC en de Top10NL in relatie tot het thema *landcover* dient nader afstemmingsoverleg tussen Kadaster en HYD plaats te vinden. Bij de definitieve aanmerking moet de rol van de ENC dan nogmaals worden gezien.

Conclusie in relatie tot de voorlopige aanmerking

CORINE biedt goede informatie, maar heeft een lage geografische resolutie (25ha). Daarmee is het ongeschikt voor sub-regionale doeleinden.

LGN en/of Top10NL bieden in dat opzicht een goede aanvulling; een eventuele keuze voor één van beide datasets is pas te maken als de definitieve dataspecificaties bekend zijn.

Bij zowel CORINE als het LGN speelt de vraag of dit door Alterra (niet zijnde een overheidsorganisatie) beheerde bestand valt onder de INSPIRE-verplichting.

Basisregistratie Grootchalige Topografie

In de toekomst, als de BGT is gerealiseerd, zal deze dataset een rol kunnen vervullen in relatie tot het thema *Landcover*. Hiermee dient in de toekomst rekening te worden gehouden.

2.3 Geology

TNO Geological Survey

Bij TNO is op 25 januari gesproken met Robert-Jan van Leeuwen, Simon Pen en Floris de Bree.

TNO is beheerder van een groot aantal gegevens die betrekking hebben op de ondiepe ondergrond (tot een diepte van ca 500 meter) van Nederland en het Nederlandse deel van het continentale plat. In het kader van Annex II is met name aandacht besteed aan de landsdekkende en structureel bijgehouden gegevensverzamelingen van de volgende drie modellen⁴:

- REGIS II
- DGM (Digitaal Geologisch Model)
- Geotop

Hoewel TNO nauwe betrokkenheid heeft bij het Annex III-thema *Mineral Resources*, wordt dit thema nadrukkelijk niet meegenomen in de overwegingen.

Per *feature type* uit de dataspecificaties (zie [3]) is door TNO aangegeven of dit – volgens de huidige inzichten – zou kunnen worden afgedekt door de informatie die in deze gegevensverzamelingen is vastgelegd. De resultaten van deze exercitie zijn in bijlage 3 opgenomen.

De openstaande vraagpunten spitsen zich met name toe op de volgende onderwerpen:

1. In hoeverre kan 3D-gemodelleerde data zoals vastgelegd in Geotop dienen als bron voor INSPIRE?
2. Hoe om te gaan met de in de dataspecificaties gehanteerde term “mapped feature” versus het door TNO gehanteerde begrip “modelled feature”?
3. Hoe om te gaan met data die wel worden bijgehouden, die landsdekkend aanwezig zijn maar die geen onderdeel uitmaken van de standaard producten van TNO (voorbeeld: *boreholes* in relatie tot het DGM)?

Ad 1. Dit onderwerp zal door TNO (Simon Pen) worden ingebracht in de Technical Working Group die zich bezighoudt met dit thema. Als hieruit geen duidelijkheid komt, zal het door TNO via de commentaarrronde op de concept dataspecificaties worden ingebracht. Het tweede punt hangt hier nauw mee samen.

Ad 2. Dit zal door TNO nader worden onderzocht.

Ad 3. TNO zal zich op dit punt intern beraden en vervolgens met een standpunt richting Geonovum komen.

In de aanloop naar deze consultatieronde is door de provincies het begrip “grondwaterpakketten” benoemd. Hierbij is verwezen naar DINO. TNO constateert dat het hierbij gaat om wat in de dataspecificaties “Aquifers” worden genoemd. Deze worden afgedekt door de bij TNO beschikbare gegevensverzamelingen.

Het featuretype *GroundwaterBodies* is in Nederland niet als zodanig gekarteerd.

⁴ Voor meer informatie zie: <http://www.dinoloket.nl/nl/about/modellen/modellen.html>

Alterra

Alterra is bronhouder van de *Geomorfologische kaart van Nederland*. Ook de *grondwatertrappen* als onderdeel van de bodemkaart van Nederland worden door Alterra beheerd. In een bilateraal overleg tussen Ine de Visser van Geonovum en Jan-Dirk Bulens van Alterra op donderdag 27 januari 2011 is besloten dat de Geomorfologische Kaart zal worden gehanteerd als bron voor het featuretype *GeomorphologicFeature*. Grondwatertrappen vallen buiten het thema *Geology*, omdat het bij dit thema gaat om het diepere grondwater.

Provincies (IPO)

In de aanloop naar deze consultatieronde is door de provincies het begrip "grondwaterpakketten" benoemd. Hierbij is verwezen naar DINO. TNO constateert dat het hierbij gaat om wat in de dataspecificaties "Aquifers" worden genoemd. Deze worden afgedekt door de bij TNO beschikbare gegevensverzamelingen.

2.4 Orthoimagery

Op 3 februari is gesproken met vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat (Frans Spruijt), EL&I-GIS Competence Center (Roelof van der Wal), Kadaster (Haico van der Vegt) en Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (Rob van Swol).

Het NLR is geen overheidsinstantie en valt daarmee niet onder de INSPIRE-richtlijn. Het NLR wil echter wel graag INSPIRE-conforme services aanbieden.

2.4.1 Eigendoms- en verstrekingsrecht

Op een aantal bij partijen beschikbare orthoimage datasets berust het eigendom niet bij de betreffende partijen. Er is een gebruiksrecht afgesproken met de leverancier en eigenaar van de data. De vraag wordt gesteld of dit gebruiksrecht – en de wijze waarop dat is geformuleerd – van invloed is op de mogelijkheid om de data onder INSPIRE beschikbaar te maken.

2.4.2 Beschikbare datasets

De dataspecificaties bakenen het thema af als orthobeelden (zowel lucht- als satellietfoto's) in voornamelijk het optische bereik (*In this version 1 of the Data Specification, only optical data are addressed* (zie [4])). Dit laat de mogelijkheid open dat in een later stadium ook niet-optische orthobeelden (zoals bijvoorbeeld SAR radarbeelden) onder de richtlijnen zullen komen te vallen. Hier is bij de voorlopige aanmerking echter nog niet naar gekeken.

Op het moment van schrijven loopt een traject om met de gehele overheid gezamenlijk te komen tot een landsdekkende jaarlijkse set hoogresolutie luchtfoto's. De eerste (deel)uitlevering hiervan wordt medio 2012 verwacht. De data vallen dus nog niet onder de lopende INSPIRE-verplichtingen. Op dat moment dient opnieuw een keuze te worden gemaakt uit de dan beschikbare bestanden.

In het kader van het AHN is – tegelijk met de lasermetingen – een landsdekkende fotovlucht uitgevoerd. De beelden hiervan zijn echter niet uniform gecorrigeerd en als samengesteld beeld beschikbaar. Daarmee vallen ze niet onder INSPIRE.

Er is – op grond van de door Nederland gekozen afbakening van INSPIRE – niet gekeken naar de veelheid aan kleinere datasets die jaarlijks wordt ingevlogen in opdracht van gemeenten en waterschappen.

De volgende datasets zijn als kandidaat voor verstrekking onder INSPIRE benoemd, beschreven en beoordeeld:

Inbrengende partij	EL&I (namens meerdere overheden)
Geografische dekking	Landsdekkend
Updatefrequentie/periode	Jaarlijks
Resolutie	0,25 m
Type beeld	RGB (+NIR indien afname)
Seizoen	april-juni
Rechten	Geen eigendom, eeuwigdurend gebruiksrecht
Aanmerking INSPIRE	Onder voorbehoud van rechten
Inbrengende partij	RWS
Geografische dekking	Rijkswateren, landelijk
Updatefrequentie/periode	Projectmatig
Resolutie	0,25 m
Type beeld	False color
Seizoen	Zomer
Rechten	Eigendom RWS
Aanmerking INSPIRE	Ja
Inbrengende partij	RWS
Geografische dekking	Rijkswegen, landelijk
Updatefrequentie/periode	Niet meer bijgehouden
Resolutie	0,25 m
Type beeld	RGB
Seizoen	Voorjaar
Rechten	Eigendom RWS
Aanmerking INSPIRE	Ja (totdat het landelijk dekkende bestand beschikbaar is)
Inbrengende partij	Kadaster
Geografische dekking	Topografische kaartbladen (landsdekkend)
Updatefrequentie/periode	Tweejaarlijks
Resolutie	0,1 m
Type beeld	RGB
Seizoen	Winter
Rechten	Geen eigendom (vóór 2009 wel eigendom)
Aanmerking INSPIRE	Kadaster beschikt niet over de rechten om deze data beschikbaar te stellen (voor 2009 wel)
Inbrengende partij	Kadaster
Geografische dekking	Topografische kaartbladen (landsdekkend)
Updatefrequentie/periode	Tweejaarlijks
Resolutie	0,4 m
Type beeld	RGB
Seizoen	Winter
Rechten	Mag openbaar beschikbaar worden gesteld
Aanmerking INSPIRE	Ja; wordt wel vergoeding voor gevraagd
Inbrengende partij	Provincie Zeeland (t.b.v. alle overheden in Zeeland)
Geografische dekking	Provincie Zeeland
Updatefrequentie/periode	Jaarlijks

Resolutie	0,15 m
Type beeld	RGB
Seizoen	Winter
Rechten	Onbekend
Aanmerking INSPIRE	Voegt niets toe t.o.v. product Kadaster

Inbrengende partij	NLR
Geografische dekking	Landsdekkend
Updatefrequentie/periode	2006
Resolutie	0,5 m
Type beeld	RGB
Seizoen	Voorjaar
Rechten	Geen eigendom, wel op internet beschikbaar
Aanmerking INSPIRE	In principe niet, omdat het geen inhoudelijke toegevoegde waarde heeft t.o.v. product Kadaster

Inbrengende partij	NLR
Geografische dekking	Landsdekkend
Updatefrequentie/periode	dynamisch, beelden van 60x60 km
Resolutie	15 m
Type beeld	RGB satelliet (ASTER)
Seizoen	Nvt
Rechten	Geen eigendom, wel op internet beschikbaar
Aanmerking INSPIRE	Ja (onder voorbehoud van de discussie over de rol van NLR als dataprovider)

De keuze voor voorlopige aanmerking is gemaakt op basis van beschikbaarheid van relevante bestanden bij de overheid (dat wat EL&I, RWS en Kadaster beschikbaar hebben, wordt beschikbaar gesteld, onder voorbehoud van rechten en vergoedingen). Er is geen nadere keuze gemaakt tussen de 0,25 m-beelden van EL&I en de 0,1m-beelden van voor 2009 en 0,4m-beelden van het Kadaster, omdat deze onder een afwijkende rechten- en vergoedingenstructuur vallen. De precieze consequenties daarvan voor INSPIRE zijn op dit moment nog niet goed vast te stellen.

De 0,25m-beelden van RWS hebben een toegevoegde waarde, omdat het False Color beelden betreft waar EL&I en Kadaster beschikken over RGB-beelden.

De 0,5m-beelden van het NLR leveren inhoudelijk geen meerwaarde, maar zijn – in tegenstelling tot de EL&I- en Kadaster-bestanden – grotendeels rechtenvrij en kosteloos beschikbaar en worden vanuit het NLR ook actief aangeboden. Dit laatste geldt ook voor de 15m ASTER-beelden, die een goede kleinschalige ondergrond bieden.

Hoofdstuk 3

Samenvatting besluitvorming

3.1 Samenvatting voorlopig aan te merken datasets

De Stuurgroep INSPIRE heeft op 1 maart 2011 besloten over de voorlopige aanmerking voor Annex II. Het GI-beraad heeft vervolgens op 24 maart 2011 een aanpassing op het stuurgroepbesluit doorgevoerd door het AHN-2 0,5 m en het AHN-1 5 m bestand niet (voorlopig) aan te merken. Het eindresultaat van de besluitvorming is de voorlopige aanmerking van onderstaande datasets. Dit zijn dus ook de datasets die per 9 mei ontsloten dienen te zijn. Een toelichting hierop is te vinden in bijlage 3.

Organisatie	Dataset
ELEVATION	
RWS/Waterschappen	AHN-1 25m
Dienst der Hydrografie	Representatief Bathymetrisch Bestand
LANDCOVER	
Kadaster	Top10NL
GEOLOGY	
TNO Geological Survey	REGIS II, DGM, Geotop, Boringen, Grondwatermonitoringsputten, Geologische overzichtskaart
ORTHOIMAGERY	
-	

Voor het thema *Orthoimagery* zijn vooralsnog geen datasets aangemerkt.

De datasets "Grondwatermonitoringsputten" en "Geologische overzichtskaart" (*Geology*) zijn in tweede instantie en in nader overleg met TNO Geological Survey alsnog toegevoegd.

3.2 Samenvatting openstaande discussiepunten

Een aantal inhoudelijke issues zal nog door betrokken partijen (al dan niet in onderling overleg) worden opgepakt:

Issue	Te bespreken / op te lossen door/in
1. Knelpunten rondom projecties en verticaal (<i>Elevation, Orthoimagery</i>)	RWS en HYD en diverse TWG's
2. Overlap tussen de ENC en de Top10NL (<i>landcover</i>)	Kadaster en HYD
3. 3D-data als bron voor INSPIRE	TNO/TWG
4. Mapped feature versus modelled feature (<i>geology</i>)	TNO

BIJLAGE 1: Achtergronddocumenten

- [1] D2.8.II.1 Data Specification on Elevation – Draft Guidelines, TWG-EL, 31-10-2010
- [2] D2.8.II/III.3 Data Specification on Land Cover – Draft Guidelines, TWG-LC, 31-10-2010
- [3] D2.8.II.4 Data Specification on Geology – Draft Guidelines, TWG-GE, 03-11-2010
- [4] D2.8.II.3 Data Specification on Orthoimagery – Draft Guidelines, TWG-OI, 29-10-2010
- [5] Drafting Team "Data Specifications" – deliverable D2.3: Definition of Annex Themes and Scope, version 3.0, DT-DS, 18-03-2008

BIJLAGE 2: Achtergrondinformatie TNO Geological Survey

Binnen de geologie worden zowel feitelijke gegevens verzameld als modellen die daarop gebaseerd zijn. De modellen worden gebruikt door tal van afnemers zoals ingenieursbureaus, provincies, gemeenten en waterschappen. De geologische modellen zijn 3-dimensionaal. Binnen INSPIRE is er echter voor gekozen om te focussen op 2d, aangezien de 3d-standaarden nog niet uitontwikkeld zijn. Binnen het thema geologie zijn daarom de 2d-visualisaties van de 3d-modellen aangemerkt als INSPIRE dataset.

Het gaat om de visualisaties van:

- Het Digitaal Geologisch Model
- REGIS
- Geotop

Aangezien het 3d-model op tal van verschillende manieren in 2d kan worden weergegeven, bestaan van de modellen meerdere 2d-visualisaties. Zo bestaat er bijvoorbeeld per formatie een voorkomen, dikte, en dieptekaart. Dat is dan ook de reden waarom het aantal datasets binnen TNO zo hoog is.

Naast de modellen zijn er ook de feitelijke gegevens. Op basis van de laatste versie van de data-specificaties zijn er twee datasets in dit kader aangemerkt, te weten boringen en grondwater-monitoringsputten. Naar verwachting zal dit aantal nog uitbreiden, zodra een meer definitieve versie van de dataspecificaties beschikbaar is. De gegevens waaraan gedacht wordt zijn veelal wel in huis bij TNO (als puntmetingen), maar echter nog niet in de vorm van een dataset ontsloten.

Kijkend naar de dataspecificaties is er tot slot nog een derde categorie, namelijk de geologische overzichtskaart. Hierin worden de geologische formaties weergegeven die aan de oppervlak komen. Deze kaart is in een eerder traject in samenwerking met tal van Europese landen via het project OneGeology al op onderdelen onderling afgestemd.

Naast INSPIRE wordt er momenteel voor de gegevens uit de ondergrond een nationale wet ingericht, genaamd de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Deze wet gaat over het beheer en de standaarden van gegevens uit de ondergrond die veelal onder INSPIRE vallen. Er wordt veel aandacht besteed om dit gecoördineerd te laten verlopen.

Floris de Bree
TNO Geological Survey
22 maart 2011

BIJLAGE 3: Relevante passages uit het verslag van de Stuurgroep INSPIRE van 1 maart 2011 en het GI-beraad van 24 maart 2011.

Stuurgroep INSPIRE van 1 maart 2011

Beslispunt 1: Hoe gaan we om met organisaties die niet formeel onder INSPIRE vallen, maar wel mee willen doen?

De stuurgroep kiest voor een helder onderscheid tussen formeel INSPIRE-plichtige gegevens en gegevens die op vrijwillige basis onder het regime van INSPIRE worden gebracht. Voor de eerste groep draagt de stuurgroep verantwoordelijkheid, maar voor de tweede groep kan en wil de stuurgroep deze verantwoordelijkheid niet dragen. Vrijwillige aanbieders zullen zelf de kosten voor het voldoen aan INSPIRE moeten dragen en hun datasets zullen uit het INSPIRE-portaal worden verwijderd, zodra zij niet meer aan de eisen voldoen. Noud zal deze lijn op houdbaarheid bij de EC laten toetsen.

Ten aanzien van de specifieke aanleiding zou de stuurgroep de relevante bestanden van Alterra wellicht niet de iure, maar wel de facto als overheidsbestanden aangemerkt willen zien. Een financieringsverzoek aan ELI kan daarmee op ondersteuning van de stuurgroep rekenen. Dit geldt niet voor de bestanden van NLR, deze behoren volgens de stuurgroep tot de categorie vrijwillige gegevens. Tot slot besluit de stuurgroep de gegevens van Alterra en NLR niet in de rapportage aan de EC op te nemen, zolang over hun status geen volstrekte duidelijkheid bestaat.

Beslispunt 2: Aanmerken van een bestand dat inhoudelijk het beste past of aanmerken van een bestand dat vrij is van gebruikersbeperkingen?

Deze vraag komt voort uit overwegingen rond het Actueel Hoogtebestand. Het (relatief) kleinschalige bestand is vrij van beperkingen, maar het grootschalige bestand niet. De stuurgroep maakt in lijn met de richtlijn geen keuze; beide bestanden zullen worden opgenomen.

RWS heeft voorafgaand aan de vergadering laten weten voor het grootschalige bestand vermoedelijk niet tijdig aan de beschikbaarheidseisen te kunnen voldoen. RWS vraagt de stuurgroep te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor zeer omvangrijke bestanden als het grootschalige AHN lagere eisen te hanteren. Noud zal dit bij de EC nagaan, waarbij met name op de (on)redelijkheid van kosten gewezen zal worden. Indien de EC geen ruimte geeft, zal de stuurgroep dit punt aan de minister voorleggen.

Beslispunt 3: Welk luchtfotobestand wordt aangemerkt voor het thema orthoimagery?

De stuurgroep besluit geen bestanden voor dit thema aan te merken; de overheid beschikt namelijk niet over de eigendomsrechten van luchtfoto's. Rob vraagt of gezien het veelvuldig gebruik van luchtfoto's het verstandig is het bedrijfsleven actief te wijzen op de mogelijkheid hun bestanden op vrijwillige basis aan INSPIRE toe te voegen. Hoewel de stuurgroep sympathiek tegenover het idee staat, past dit niet in de politieke opdracht de implementatie van INSPIRE zo minimaal mogelijk invulling te geven. Ruud merkt op dat het ontbreken van luchtfoto's in Europees verband bevreemding op kan wekken en vraagt Noud na te gaan of dat inderdaad het geval is. Zo ja, dan ontstaat er wellicht alsnog (politieke) grond voor een actieve benadering.

GI-beraad van 24 maart 2011

De heer Van 't Land wijst erop dat INSPIRE de uitvoeringskosten voor het Algemeen Hoogtebestand Nederland (AHN) flink opjaagt. De stuurgroep INSPIRE is dit geluid bekend en heeft een vraag aan de Europese Commissie in voorbereiding. Het GI-beraad besluit deze vraag niet aan de Commissie te stellen. Nederland besluit zelf op welke wijze zij –conform de wens van de Kamer– minimaal invulling geeft aan de implementatie van de kaderrichtlijn. De heer Hooyman zal de stuurgroep INSPIRE over dit besluit inlichten.